

dansk byggeri

En erhvervspolitik for de mindste virksomheder

1. En erhvervspolitik for de mindste virksomheder

Virksomheder med under ti ansatte, udgør mere end ni ud af ti danske virksomheder, står for en fjerdedel af samfundets omsætning og skaber job til lidt under en halv million mennesker. De kaldes mikrovirksomheder i statistikken og dækker mange forskellige fagområder inden for eksempelvis byggeri, landbrug, restauration, frisør- og rengøringsvirksomhed. De mindste virksomheder er spredt i hele landet men er afgørende for den lokale udvikling og skaber som regel job, der bliver i Danmark. Derfor er det vigtigt, at fremme deres potentiale for vækst og udvikling.

Halvdelen af mikrovirksomhederne har kun én ansat, ejeren selv. Mange mener, at der vil komme flere solo-selvstændige i takt med udbredelsen af digitale platforme for handel med tjenester. Det understreger behovet for at sikre tryghed for de, der løber en personlig risiko og forsørger sig selv.

Mikrovirksomhederne drukner dog ofte i diskussionen om iværksættere og små og mellemstore virksomheder. Iværksætter er man kun i virksomhedens etableringsfase, og det store fokus på små og mellemstore virksomheder går i høj grad uden om virksomheder med under ti ansatte.

Når analyser viser, at størrelse og produktivitet hænger sammen, kan det være fristende at fokusere på større virksomheder. Men hvis værdiskabelsen skal øges i samfundet, kan vi ikke se bort fra de mange etablerede mikrovirksomheder. Hver for sig repræsenterer de mindste virksomheder ikke de store omsætningsbeløb eller ansatte, men tilsammen er de mange små en gigant, der kan måle sig med de største virksomheder.

Hvis værdiskabelsen i de mindste virksomheder skal forbedres, skal vi lade være med at trække de løsninger ned over dem, som virker for virksomheder, der er blot lidt større. Det er nemlig en helt særlig udfordring at drive en mikrovirksomhed. Her arbejder ejeren med på lige fod med de ansatte, og så forsvinder udviklingsmulighederne ofte i den daglige vrimmel af lavpraktiske opgaver.

Derfor er der brug for erhvervspolitiske initiativer, der har blik for hverdagen i mikrovirksomhederne. For det er først, når de lavpraktiske problemer er løst, at der bliver plads til mere omfattende optimeringer. Der er ingen hurtige løsninger til at øge væksten i de mindste virksomheder. Det vigtigste er at komme i gang og vise dem, at de ikke står alene om udfordringerne.

I bygge- og anlægsbranchen har ni ud af ti virksomheder også under ti ansatte. Her handler udfordringerne i høj grad også om, at virksomhederne er meget små. Derfor fremlægger Dansk Byggeri nu 12 erhvervspolitiske anbefalinger til gavn for alle mikrovirksomheder, som understøtter:

- **Økonomisk sikkerhedsnet.** Selvstændige skal have mulighed for at tegne ulykkesforsikring, så længe de er arbejdsdygtige, og mikrovirksomheder skal kunne udskyde beskatningen ved ejerskifte. Det ligger i tråd med problemstillingerne i regeringens Disruptionråd og bidrager til produktivitetsmålne i regeringens 2025-plan.
- **Færre administrative byrder.** Der skal frigives mere tid fra administration til udvikling ved at aflaste de mindste virksomheder for digitale indberetninger og sikre lettere adgang til offentlige indkøb. Det ligger i forlængelse af regeringsgrundlagets mål om at lette erhvervslivets byrder og sikre lige adgang til offentlige opgaver.
- **Målettet erhvervsfremme.** De mindste virksomheder skal have hjælp til at tage nye IT-værktøjer i brug og rekruttere de nødvendige medarbejdere og lærlinge. Det ligger i tråd med regeringens strategi for digital vækst og eftersynet af erhvervsfremmeindsatsen.

Boks 1: Anbefalinger til en erhvervspolitik for de mindste virksomheder**Økonomisk sikkerhedsnet**

1. Fælles forståelse mellem regeringen og pensionssektoren om, at selvstændige erhvervsdrivende kan tegne en forsikring mod tab af erhvervsevne indtil tre år før den gældende folkepensionsalder.
2. De senere års stigninger i præmien til sygedagpengeforsikring rulles tilbage til før 2008, så mindre selvstændige får bedre råd til at forsikre sig mod deres egen og medarbejdernes sygdom.
3. Den øvre aflønningsgrænse for medarbejdende ægtefæller i personligt ejede virksomheder ophæves for at sikre skattemæssig ligestilling med selskaber og lønmodtagerfamilier.
4. Mikrovirksomheder får mulighed for at udskyde beskatningen ved salg af virksomheden for at finansiere ejerskiftet, tilføre nye kompetencer og kapital samt sikre ejerens pensionsopsparring.

Færre administrative byrder

5. Erhvervsstyrelsen indberetter oplysninger fra eksisterende årsrapporter og momsregnskaber for de mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder, der fremsender det
6. Kommunerne indberetter oplysninger vedr. løntilskud for mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder, da de i forvejen ligger inde med oplysningerne.
7. Danmarks Statistik samarbejder med de relevante brancheorganisationer om at informere virksomhederne om de fordele, som virksomhederne kan have af den indsamlede statistik.
8. Kommunerne indfører lister, hvor virksomheder kan skrives op og efter tur blive inviteret til at give tilbud på indkøbsopgaver med en værdi på under 300.000 kr. frem for at udbyde opgaverne.

Målerettet erhvervsfremme

9. De ti nye tværkommunale erhvervshuse får direkte fokus på etablerede mikrovirksomheder, som hidtil har været underrepræsenteret i den regionale erhvervsfremmeindsats.
10. Mikrovirksomheder tilbydes et klippekort eller lignende til privat rådgivning om digitale forretningsmuligheder med fokus på at høste de lavthængende digitale frugter.
11. Mikrovirksomheder tilbydes et klippekort eller lignende til privat rådgivning om rekruttering af nye medarbejdere med fokus på at undgå dyre og opslidende fejlansættelser.
12. Erhvervsskolerne tilbyder mikrovirksomheder administrativ hjælp og rådgivning i forbindelse med ansættelse af lærlinge for at lette deres beslutning om at indgå en uddannelsesaftale.

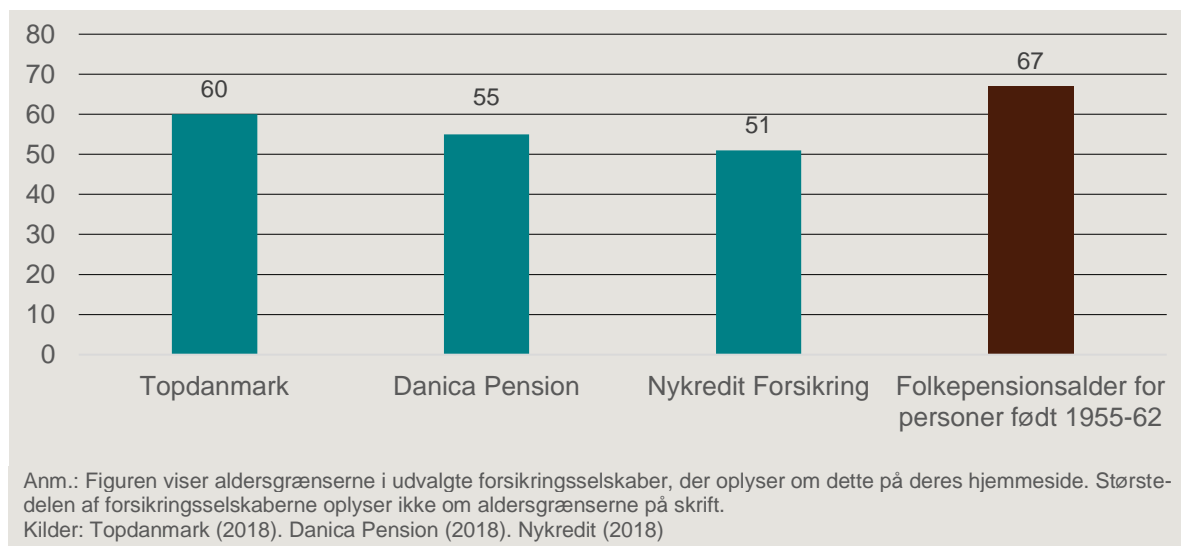
2. Økonomisk sikkerhedsnet

Hvis danskerne fremover skal have lyst til at blive selvstændige, er det vigtigt, at de kan skabe sig et lige så godt økonomisk sikkerhedsnet som lønmodtagerne. Det nye dagpengesystem har forbedret vilkårene, men der er stadig områder hvor selvstændige er dårligere stillet end lønmodtagere.

På forsikringsområdet er selvstændige ikke automatisk forsikret mod indtægtstab, hvis de kommer til skade eller bliver alvorligt syge. En ulykkesforsikring kan sikre noget af den normale indkomst ved sygdom eller nedsat erhvervsevne. Ifølge Danica Pension har hver sjette selvstændige ikke forsikret sig mod tabt erhvervsevne. Det samme gælder for to ud af tre soloselvstændige. Det er imidlertid ikke ualmindeligt, at muligheden for at tegne ulykkesforsikringer udløber længe før pensionsalderen.

Samtidig er det løbende blevet dyrere for mindre virksomheder at tegne sygedagpengeforsikring. I dag kan virksomheder med en lønsum på under 7,5 mio. kr., svarende til gennemsnitslønnen for 21 ansatte, tegne en statslig forsikring mod økonomisk tab, hvis de selv eller deres ansatte bliver syge. Siden 2008 er den samlede præmiebetaling steget med 76 mio. kr., hvilket gør det dyrere, når ejeren selv eller de ansatte er syge. Det bidrager til at stille mindre selvstændige erhvervsdrivende dårligere end lønmodtagere og kan i sidste ende betyde, at de helt fravælger at have medarbejdere.¹

Figur 1: Aldersgrænse for ulykkesforsikring i udvalgte selskaber

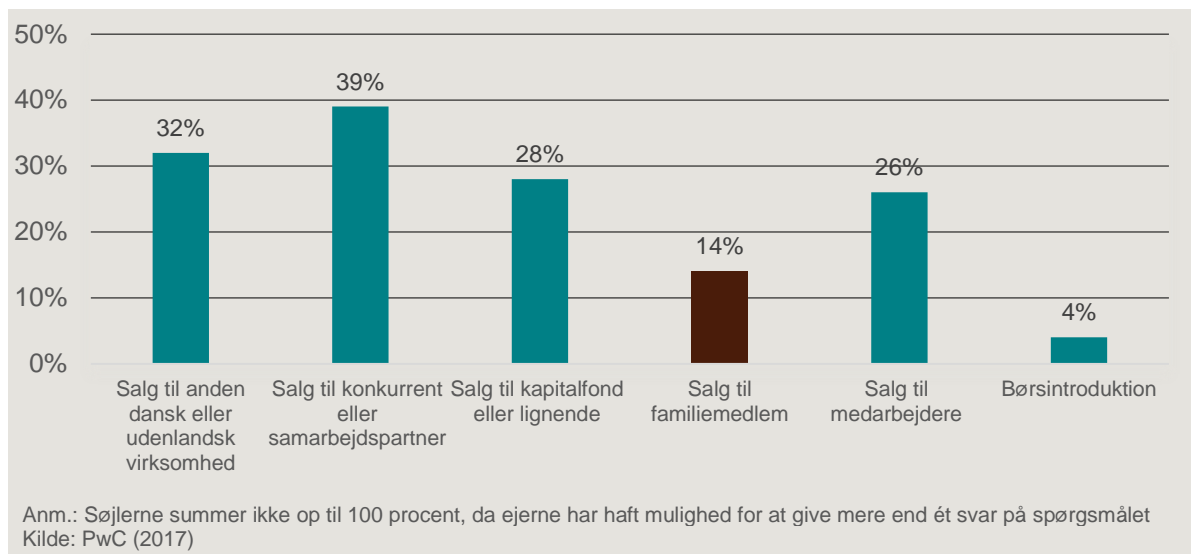
På pensionsområdet er omkring 60 % af de selvstændige erhvervsdrivende afhængige af fortjeningen fra et salg af virksomheden, fordi de ikke sparer op til pension.² Det falder sammen med, at mindst 23.000 danske virksomheder skal ejerskiftes de kommende syv år for at overleve.³ Da det samtidig kun er 14 % af virksomhederne, der forventes solgt til et familiemedlem, vil mange ejere miste deres pension, og samfundet store værdier, hvis virksomhederne ikke overdrages til andre.⁴

¹ Dansk Byggeri (2018h)

² Finansministeriet (2017), s. 12

³ Center for ejerledede virksomheder på CBS (2015), s. 52

⁴ PwC (2017), s. 23

Figur 2: Ejernes primære muligheder for at realisere virksomheden

Mindre selvstændige møder også forskelsbehandling på andre områder. Godt halvdelen af mikro-virksomhederne er personligt ejede virksomheder, hvor den medarbejdende ægtefælle ifølge skatte-reglerne højst må få udbetalt 19.600 kroner om måneden i løn. Resten af overskuddet skal beskattes hos den anden ægtefælle. De betyder, at de skal betale mere i skat end ægtefæller, der driver et aktie- eller anparts selskab og lønmodtagerfamilier med den samme indkomst. For eksempel skal et ægtepar, der driver en personligt ejet virksomhed med et årligt overskud, der svarer til den samlede gennemsnitsløn for en sygeplejerske og en tømrer, betale knap 9.000 kroner mere i skat om året.⁵

Forslag 1: Bedre mulighed for sikring ved tab af erhvervsevne

I flere pensionselskaber⁶ stopper muligheden for at tegne forsikring mod tab af erhvervsevne for selvstændige langt tidligere end den nuværende folkepensionsalder på 67 år for personer født efter 1955. Det forringer den økonomiske sikkerhed for selvstændige og går i den forkerte retning i forhold til at få folk til at blive længere på arbejdsmarkedet. Folkepensionsalderen stiger løbende, fordi folk lever længere og er arbejdsdygtige i flere år. Det bør også afspejle sig i forsikringsmulighederne.

Dansk Byggeri foreslår, at regeringen og pensionssektoren finder en fælles forståelse om, at selvstændige erhvervsdrivende kan tegne ulykkesforsikring indtil tre år før den gældende pensionsalder.

Forslag 2: Billigere sygeforsikring for små selvstændige

Præmien til sygedagpengeforsikring for mindre arbejdsgivere og deres medarbejdere er gradvist blevet dyrere. Det forringer den økonomiske sikkerhed for selvstændige og går i den forkerte retning i forhold til at lade de mindste virksomheder vokse sig større og ansætte flere medarbejdere.

Derfor foreslår Dansk Byggeri at rulle præmien for mindre selvstændiges sygedagpengeforsikring tilbage fra 0,71 % af lønsummen i dag til niveauet fra før 2008 på 0,56 % af lønsummen. Forslaget vil medføre en årlig omkostning for statskassen på 76 mio. kr.⁷

Forslag 3: Fri aflønning af medarbejdende ægtefæller

Der kan også sikres ligebehandling på skatteområdet, hvor medarbejdende ægtefæller i personligt ejede virksomheder stilles dårligere end selskaber og lønmodtagerfamilier med samme indkomst.

Dansk Byggeri foreslår at ophæve aflønningsgrænsen for medarbejdende ægtefæller i personligt ejede virksomheder på 235.000 kr. om året. Hvis 25 % af de godt 4.500 medarbejdende ægtefæller

⁵ Dansk Byggeri (2018h)

⁶ En forsikring mod tab af erhvervsevne er teknisk set et pensions- eller livsforsikringsprodukt, som hører til i pensionselskaber, herunder banker, og ikke i traditionelle forsikringselskaber, som beskæftiger sig med skadesforsikringer, der dækker skader på ting og personer.

⁷ Dansk Byggeri (2018h)

udnytter muligheden for at blive aflønnet op til topskattegrænsen som almindelige lønmodtagere, vil det medføre et årligt provenutab på 45 mio. kr.⁸

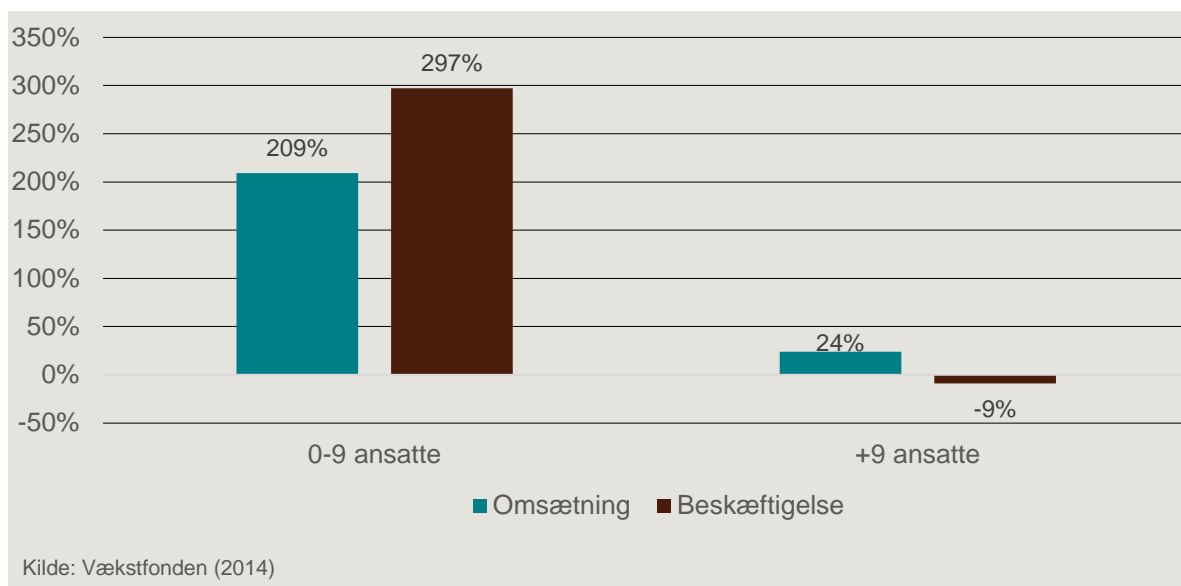
Forslag 4: Skattemæssig succession for mikrovirksomheder

Skattebetalingen ved ejerskifte af virksomhed kan lægge en dæmper på ejerens lyst til at sælge og stå i vejen for at planlægge ejerskiftet i god tid. Samtidig kan de potentielle købere have udfordringer med at finde finansiering. Skattemæssig succession kan løse flere af disse problemer ved at udskyde skattebetalingen og lade køberen overtage skatteforpligtelsen til gengæld for en lavere købspris. Det kan i dag kun lade sig gøre ved salg til nære familiemedlemmer og medarbejdere.

Derfor foreslår Dansk Byggeri at udvide muligheden for skattemæssig succession til alle virksomheder med under ti ansatte og en aktivmasse på op til 15 mio. kr. Forslaget vil give en mindre indtægt for statskassen på 286 mio. kr. det første år men medfører ikke noget varigt indtægtstab. Det skyldes, at virksomhedens fradragsberettigede afskrivninger nedsættes med den udskudte skat, hvilket betyder, at statens indtægter fra indkomstskat stiger. Tidligere beregninger fra Skatteministeriet viser, at provenutabet for en typisk virksomhed vil være vendt til et provenuoverskud i løbet af cirka syv år., som derefter kan bidrage til at dække statens rentetab i perioden med færre indtægter. Da mikrovirksomheder har en relativt lille aktivmasse, vil rentekomkostningerne være beskedne.⁹ Forslaget forudsætter en minimumsperiode på tre år mellem brug af ordningen i samme virksomhed.

Hvis forslaget kan fordoble antallet af ejerskifter i mikrovirksomhederne, som skønnes til at udgøre 2.500 om året, vil det ifølge Vækstfondens erfaringer øge mikrovirksomhedernes samlede omsætning med 12 mia. kr. og den samlede beskæftigelse med 13.800 personer.¹⁰

Figur 3: Effekt af ejerskifte i mikrovirksomheder og andre virksomheder

⁸ Dansk Byggeri (2018h)

⁹ Dansk Byggeri (2018d). Dansk Byggeri (2018e). Dansk Byggeri (2018f).

¹⁰ Justeret for den almindelige udvikling i omsætning og beskæftigelse. Dansk Byggeri (2018e). Vækstfonden (2014)

3. Færre administrative byrder

Det tætte samarbejde med kunderne giver de mindste virksomheder gode muligheder for brugerdriven innovation som alternativ til forskning og udvikling. Alligevel har kun en tredjedel af mikrovirksomhederne været i gang med innovation af produkter eller processer de sidste tre år.¹¹ Med få eller ingen ansatte til at klare alle opgaver, er det svært at arbejde systematisk med innovation. Derfor må der frigives tid fra andre opgaver, hvis de mindste virksomheder skal blive mere innovative.

Selvom lovgivningen er blevet mindre bureaukratisk, føler mikrovirksomhederne arbejdet med indberetninger til offentlige myndigheder generende. Digitaliseringen har nemlig flyttet indberetningsopgaver til virksomhederne, som før blev foretaget af det offentlige. Til trods for, at oplysningerne findes flere steder i det offentlige, skal virksomhederne indberette dem, og det opleves meningsløst.

På baggrund af medlemsundersøgelser skønner Dansk Byggeri, at digitale indberetninger i forbindelse med sygedagpenge, årsrapport, momsregnskab, sygedagpenge, elevrefusion, lønrefusion, løntilskud og Danmarks Statistik koster mikrovirksomhederne mindst 1,2 mia. kr. om året i administrative omkostninger. Deraf skønner Dansk Byggeri, at der eksisterer et aflastningspotentiale på 355 mio. kr. ved at lade de offentlige myndigheder overtage indberetningsopgaverne.¹² Det svarer til 9 % af de fire mia. kr., som regeringen vil lette erhvervslivets byrder med inden 2020.¹³

Tabel 1: Digitale indberetningsbyrder og umiddelbart aflastningspotentiale

Indberetning	Årligt tidsforbrug pr. virksomhed (timer)	Årlig byrde pr. virksomhed (kr.)	Årlig samlet byrde (mio.kr.)	Årligt aflastningspotentiale (mio. kr.)
Sygedagpenge	4	1.797	495	-
Årsrapport	1,7	742	81	-81
Momsregnskab	1,6	702	193	-193
Elevrefusion	1,1	475	131	-
Lønrefusion	1,7	767	211	-
Løntilskud	0,7	292	80	-80
Danmarks Statistik	5,3	2.391	4	-
I alt	16	7165	1.194	-355

Kilde: Dansk Byggeri (2018a)

De mindste virksomheder har også store administrative omkostninger ved at byde på offentlige opgaver. Selvom kommunerne er blevet mere servicemindede overfor virksomhederne, er udbudsprocesserne samtidig blevet mere komplicerede og ressourcetrækvende. Det gælder ikke mindst for mikrovirksomheder. Ifølge en undersøgelse på tværs af otte brancher fra Center for forskning i offentlig-privat samspil, har virksomheder med under ti ansatte 50 % større omkostninger ved at deltage i offentlige udbud end virksomheder med 10-49 ansatte.¹⁴

¹¹ Danmarks Statistik (2018)

¹² Dansk Byggeri (2018a)

¹³ Regeringen (2016), s. 22

¹⁴ Center for forskning i offentligt-privat samspil (2017), s. 42

Tabel 3: Administrative byrder ved offentlige udbud

Virksomheder i otte brancher fordelt på størrelse	Transaktionsomkostninger i procent af kontraktværdien	Antal observationer
1 ansat	6,10	12
2-4 ansatte	6,17	23
5-9 ansatte	7,27	40
10-19 ansatte	5,10	47
20-49 ansatte	4,33	75
50-99 ansatte	5,17	31
100-199 ansatte	2,84	16
200-499 ansatte	3,82	8
500-999 ansatte	0,43	3
1.000+ ansatte	2,79	6
Gennemsnit for virksomheder inden for de otte brancher	5,08	261

Kilde: COPS (2017)

Forslag 5: Lettere indberetning af årsrapport og momsregnskab

Digital indberetning af årsrapporter og momsregnskab koster ifølge Dansk Byggeris beregninger mikrovirksomhederne henholdsvis 81 mio. kr. og 193 mio. kr. om året. Tidligere kunne virksomhederne indsende en kopi af årsrapporten og momsregnskabet i stedet for som i dag at skulle genindtaste alle oplysningerne via selvbetjeningsløsningen Virk.dk. Hvad årsrapporten angår, gælder indberetningspligten kun for aktie- og anpartsselskaber og interessentskaber.¹⁵

Dansk Byggeri foreslår, at Erhvervsstyrelsen tilbyder at indberette oplysninger fra eksisterende årsrapporter og momsregnskaber, hvis de fremsendes elektronisk. Det kan gøres med maskinaflæsning eller anden teknologi med stordriftsfordele. Forslaget kan aflaste de virksomheder, der bruger tilbuddet, for stort set hele indberetningsopgaven i det omfang, at de i forvejen har udarbejdet en årsrapport eller et momsregnskab. Det indebærer en ukendt startomkostning, som eventuelt kan reduceres ved at bygge videre på erfaringer med maskinaflæsning fra Danmarks Statistik.

Forslag 6: Lettere indberetning af løntilskud

Digital anmodning om udbetaling af løntilskud koster ifølge Dansk Byggeris beregninger mikrovirksomhederne 80 mio. kr. om året. Virksomhederne skal løbende anmode den relevante kommune om udbetaling af løntilskud for en medarbejder gennem Virk.dk, hvilket kan medføre, at muligheden for eksempelvis at give en voksenlærling et løntilskud helt fravælges.¹⁶

Dansk Byggeri foreslår, at kommunerne indberetter oplysninger vedr. løntilskud for private virksomheder. Kommunerne ligger i forvejen inde med de relevante oplysninger, da der skal foreligge en bevilling fra den lediges jobkonsulent, før man kan foretage en ansættelse med løntilskud. Forslaget kan aflaste de virksomheder, der benytter sig af ordningen, for stort set hele indberetningsopgaven. Det indebærer en ukendt startomkostning ved at tilpasse kommunernes systemer.

Forslag 7: Mere meningsfuld indberetning af statistik

Selvom digitale indberetninger til Danmarks Statistik ifølge Dansk Byggeris opgørelser kun koster mikrovirksomhederne fire mio. kr. om året, er det alligevel forbundet med nogle af de største oplevede byrder. Danmarks Statistik har ellers reduceret indberetningerne væsentligt. Blandt andet er der indført en maksimumgrænse for, hvor mange statistikker virksomhederne skal deltage i. Mikrovirksomheder skal kun deltage hvert tiende år, og kun hvis de har mere end fire medarbejdere.¹⁷

¹⁵ Dansk Byggeri (2018a)

¹⁶ Dansk Byggeri (2018a)

¹⁷ Dansk Byggeri (2018a)

Dansk Byggeri foreslår, at Danmarks Statistik samarbejder med de relevante brancheorganisationer om at informere virksomhederne om de fordele, som virksomhederne kan have af den indsamlede statistik, så indberetningerne kan blive opfattet som mere meningsfulde. I den forbindelse skal der sikres let adgang til de relevante statistiske produkter for virksomhederne.

Forslag 8: Brug af lister ved små offentlige indkøb

Når meget små offentlige opgaver sendes i udbud står de administrative omkostninger sjældent mål med gevinsten. Indkøb af tjenesteydelser og varer for under 500.000 kr. i regioner, kommuner og offentlige virksomheder er dog som udgangspunkt ikke omfattet af udbudspligt. Det samme gælder alle offentlige byggeopgaver med en kontraktværdi på under tre mio. kr. Her kan myndighederne i stedet indhente et underhåndsbud fra op til tre virksomheder. Det benytter nogle kommuner sig af ved at bruge såkaldte håndværkerlister, hvor interesserede virksomheder bliver skrevet op og efter tur kontaktes for at give tilbud på mindre byggeopgaver.¹⁸

Dansk Byggeri foreslår, at alle offentlige myndigheder indfører opskrivningslister ved indkøb med en kontraktværdi på under 300.000 kr., hvor tilbudsloven giver mulighed for det. I den forbindelse er det vigtigt, at omverdenen kan følge med i, hvem der får opgaverne. Forslaget vil medføre færre omkostninger ved offentlige indkøb for såvel de offentlige myndigheder som de bydende virksomheder.

Boks 2: Eksempler på meget små offentlige udbud

Den offentlige udbudsportal udbud.dk rummer løbende eksempler på, at offentlige indkøb, der må antages at være forholdsvis små, sendes i formelt udbud efter udbudslovens betingelser. En søgning blandt annonceringerne i 2018 viser blandt andet disse eksempler:

- Varde Kommune: Indkøb af arbejdstøj, regntøj og termotøj til Vej og Park
- Rudersdal Kommune: Indkøb af pyntegrønt til kommunens kirkegård
- Erhvervsakademiet Lillebælt: Indkøb af 25 bordplader
- Hjørring Kommune: Tagreovering af børnehuset Kingo

Kilde: Udbud.dk (2018)

¹⁸ Økonomi- og Erhvervsministeriet (2007)

5. Måltrettet erhvervsfremme

De mindste virksomheder har et godt udgangspunkt for at innovere i dialog med deres kunder. Men det er ikke altid nok at frigive tid fra administration for at forløse potentialet. Ressourcer som adgang til viden, specialisering og kompetent arbejdskraft spiller også en rolle. Derfor er det vigtigt, at mikrovirksomhederne møder et erhvervsfremmesystem, som imødekommer deres udfordringer og behov.

Erfaringer fra branchespecifikke indsatser og iværksætteres brug af erhvervsfremme peger på, at nærhed og skræddersyet rådgivning gør en forskel for de mindste virksomheder. Alene på grund af lokalkendskabet må det regionale og lokale erhvervsfremmesystem antages at have bedre forudsætninger for at understøtte mikrovirksomhedernes udvikling end universiteter og GTS-institutter.

Tabel 6 viser dog, at små ældre virksomheder hidtil har været underrepræsenteret i den regionale erhvervsudvikling. For eksempel udgør mikrovirksomheder, der er over ti år gamle, kun 17 % af deltagerne i den regionale erhvervsudvikling, selvom de udgør 45 % af alle virksomheder. Det skyldes blandt andet, at de regionale væksthuse har været måltrettet hurtigtvoksende iværksættere.¹⁹

Til erstatning for den nuværende regionale erhvervsfremmeindsats, er regeringen blevet enige med KL om at etablere op til ti tværkommunale Erhvervshuse med specialiseret virksomhedsvejledning. I den forbindelse er det afgørende, at de nye Erhvervshuse får stærkere fokus på de etablerede mikrovirksomheder end den hidtidige regionale erhvervsfremmeindsats. Samtidig bør private leverandører overtage mere af indsatsen, da de bedre kan opfylde de mindste virksomhedernes behov for uvildig vejledning. Ligesom der bør indføres begrænset brugerbetaling eller klippekortsordninger for mindre virksomheder, som Forenklingsudvalget for erhvervsfremme har anbefalet.²⁰

Tabel 6: Deltagervirksomheder i regional erhvervsudvikling versus alle virksomheder

Alder	Antal ansatte	Under 10		10-19		20-49		50+		Total	
		Erhv. udv.	Alle	Erhv. udv.	Alle	Erhv. udv.	Alle	Erhv. udv.	Alle	Erhv. udv.	Alle
Under 2 år		19 %	13 %	2 %	0,2 %	1 %	0,1 %	1 %	0,02 %	22 %	13 %
2-5 år		11 %	15 %	2 %	0,4 %	1 %	0,2 %	1 %	0,1 %	15 %	15 %
5-10 år		11 %	20 %	3 %	1 %	2 %	0,4 %	2 %	0,2 %	19 %	21 %
Over 10 år		17 %	45 %	7 %	2 %	8 %	2 %	12 %	1 %	44 %	51 %
Total		58 %	93 %	13 %	4 %	13 %	2 %	16 %	1 %	100 %	100 %

Anm.: Tabellen viser deltagervirksomhederne i den regionale erhvervsfremmeindsats fordelt på alder og størrelse versus fordelingen af alle virksomheder i Danmark i den farvede kolonne.

Kilder: Struensee & Co., Damvad Analytics, Landfall Strategy Group og McKinsey & Company (2016). Danmarks Statistik. Dansk Byggeris egne beregninger

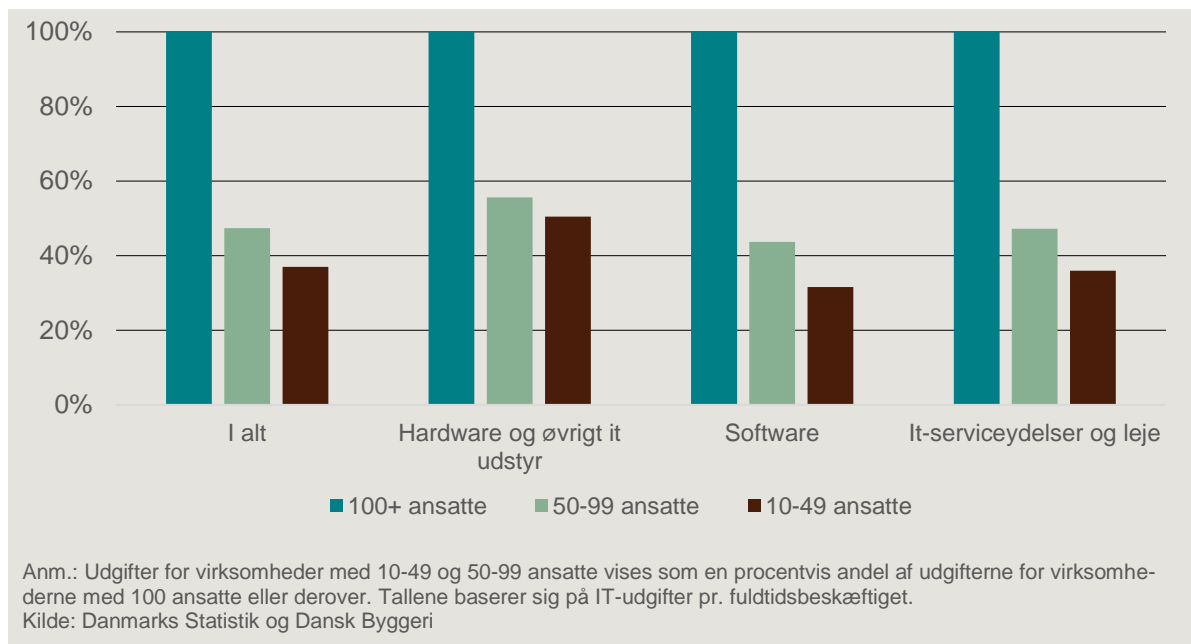
Mikrovirksomhederne har et særligt behov for erhvervsfremme hvad angår digitalisering og rekruttering. Digitalisering er et nøgleområde for at forbedre forretningen, men det er svært at overskue mulighederne for de mindste virksomheder. Danmarks Statistik opgør ikke IT-investeringerne i mikrovirksomhederne, men på tværs af alle øvrige størrelsesgrupper ses en klar tendens til, at IT-investeringerne stiger i takt med antallet af ansatte. Det er dog ikke robotteknologi, som de mindste virksomheder skal inspireres med i første omgang. Blandt Dansk Byggeris medlemmer efterspørger halvdelen af mikrovirksomhederne brugervenlige IT-løsninger, som kan mindske papirarbejdet. For eksempel ved at bruge en mobiltelefon eller iPad til kvalitetssikring og registrering af tidsforbrug.²¹

¹⁹ Dansk Byggeri (2018c), s. 1-2

²⁰ Forenklingsudvalget for erhvervsfremme (2018), s. 15, 26

²¹ Dansk Byggeri (2017)

Figur 4: Små virksomheder investerer mindre i IT

Tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft opleves som den største barriere for vækst blandt mikrovirksomhederne i Dansk Byggeri. Ifølge Danmarks Statistiks seneste opgørelse af de ledige stillinger i den private sektor har virksomheder med under ti ansatte da også den største andel ledige stillinger set i forhold til den samlede beskæftigelse. Det største behov for nye medarbejdere findes indenfor brancherne information og kommunikation, bygge- og anlæg samt erhvervsservice.

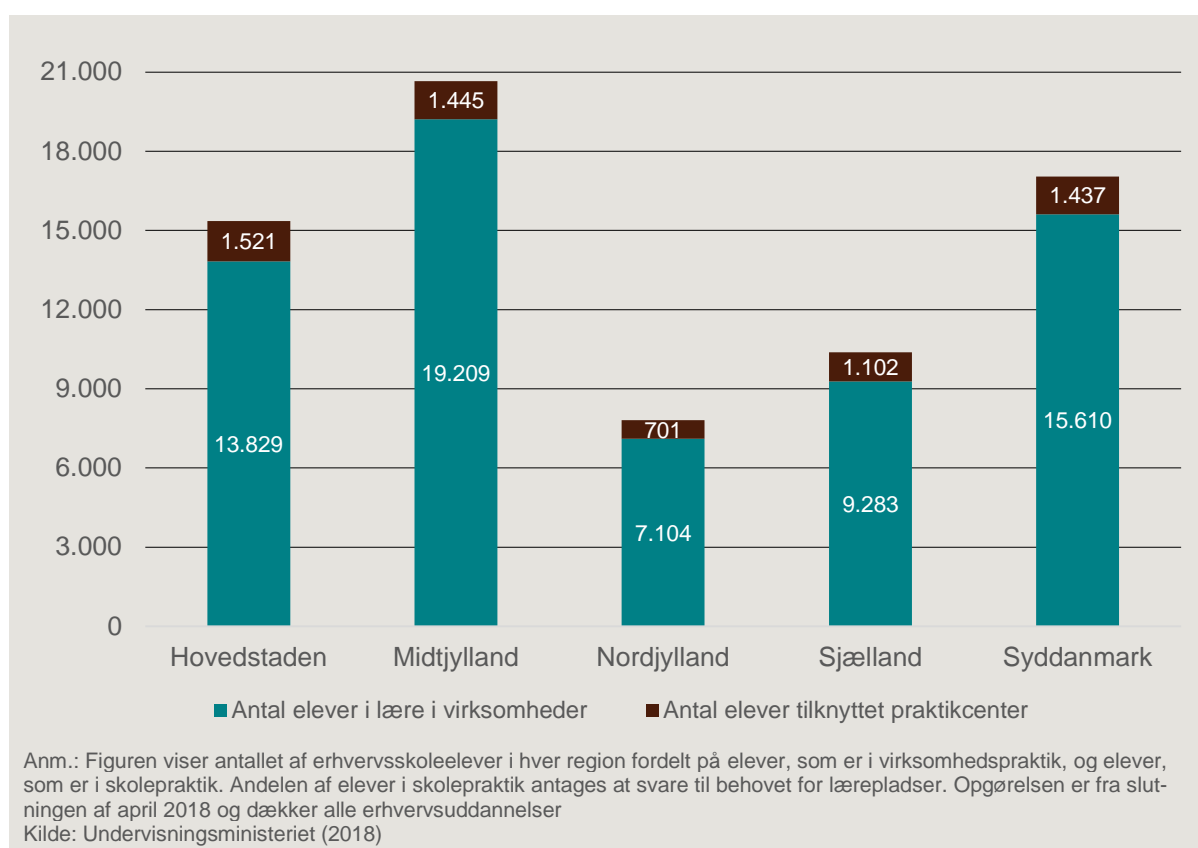
Tabel 7: Ledige stillinger fordelt på virksomhedsstørrelse

	1-9 ansatte	10-49 ansatte	50-99 ansatte	100 ansatte og derover	Uden fast arbejdssted	I alt
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	1,8	1,5	1,6	1,4	0,3	1,4
Bygge og anlæg	2,4	2,3	2,4	1,2	2,9	2,2
Handel og transport mv.	1,8	1,0	1,5	1,2	2,0	1,3
Information og kommunikation	5,5	4,3	3,5	2,3	3,5	3,6
Finansiering, forsikring og ejendomshandel	1,8	1,4	1,9	1,7	2,6	1,7
Erhvervsservice	2,2	2,7	1,5	1,8	4,1	2,4
I alt	2,1	1,6	1,8	1,5	3,3	1,8

Kilde: Danmarks Statistik

Lærlinge kan opfylde behovet for arbejdskraft nu og i fremtiden, men knap 9 % af eleverne på erhvervsskolerne mangler at finde en læreplads i en virksomhed. Mikrovirksomheder tegner sig for 20 % af alle lærepladser i virksomhederne under Dansk Arbejdsgiverforening og tilhører dermed i forvejen den størrelsesgruppe, der ansætter flest lærlinge. Potentialet behøver dog ikke at være udtømt. Uden en professionel HR-afdeling til at overskue de mange detaljer i et lærlingeforløb, kan de administrative byrder imidlertid afskrække de mindste virksomheder fra at tage flere lærlinge.²² Derudover er det vigtigt at tidspunktet er det rigtige til at tage en lærling ind. Det gælder ikke mindst, hvis virksomheden ikke tidligere har haft erfaringer med lærlinge, eller erfaringen ligger flere år tilbage.

²² Dansk Byggeri Barometer (2018), s. 2

Tabel 8: Mangel på lærepladser til erhvervsskoleelever

Fejlansættelser kan forstærke problemerne med kvalificeret arbejdskraft i de mindste virksomheder, som har svært ved at undvære medarbejdere. Undersøgelser fra Syddansk Universitet viser, at 40 % af de nyansatte i små og mellemstore fremstillingsvirksomheder stopper igen inden for et år, hvilket tyder på mange fejlansættelser. Ifølge undersøgelserne koster det mellem 200.000 og 300.000 kr. i omsætningstab, når en medarbejder stopper inden for det første år.²³ Hvis det samme mønster gør sig gældende i andre brancher, kan fejlansættelser koste mikrovirksomhederne mange penge.

Forslag 9: Fokus på mikrovirksomheder i nye erhvervshuse

Nærhed og skræddersyet rådgivning betyder meget for at øge innovationen i de mindste virksomheder. Indtil nu har etablerede mikrovirksomheder imidlertid været underrepræsenteret i den regionale erhvervsudvikling, som har fokuseret på unge, hurtigtvoksende og videntunge virksomheder.

Derfor anbefaler Dansk Byggeri, at de ti nye tværkommunale erhvervshuse, der erstatter den regionale erhvervsfremmeindsats, får et direkte fokus på etablerede mikrovirksomheder i såvel strategi og målsætninger som den konkrete virksomhedsrettede indsats.

Forslag 10: Klippekort til privat rådgivning om digitale behov

Regeringens strategi for Danmarks digitale vækst omfatter et rådgivningscenter for små og mellemstore virksomheder til fremme af blandt andet e-handel, brugen af robotter og 3D-teknologi og indebærer et tilskud til privat rådgivning om virksomhedernes digitale muligheder. I forlængelse heraf bør der fokuseres specifikt på mikrovirksomheder, der endnu ikke kender deres basale digitale behov med fokus på lavpraktiske løsninger, der kan øge den daglige effektivitet.

Dansk Byggeri anbefaler, at erhvervsfremmesystemet tilbyder mikrovirksomheder et klippekort eller lignende til privat rådgivning om digitale forretningsmuligheder med fokus på lavhængende frugter.

²³ University of Southern Denmark (2013)

Forslag 11: Klippekort til privat rådgivning om rekruttering

Forskningsresultater fra Syddansk Universitet tyder på, at mange mindre virksomheder ikke har tilstrækkeligt med ledige ressourcer til at finde frem til de rigtige medarbejdere ved besættelse af ledige stillinger. Hjælp til at slå stillinger op på jobnet.dk og udforme, som kan tiltrække kvalificerede ansøgere, kan bidrage til at forbedre ansættelsesprocessen i mindre virksomheder.

Dansk Byggeri forslår, at mindre virksomheder tilbydes et klippekort eller lignende til privat rådgivning om opslag af stillinger og udarbejdelse af stillingsannoncer for at øge chancerne for vellykkede ansættelser.

Forslag 12: Administrativ hjælp til ansættelse af lærlinge

Administrative byrder kan stå i vejen for, at de mindste virksomheder tager flere lærlinge. Derfor er der behov for praktisk hjælp til at indgå en uddannelsesaftale og håndtere de løbende detaljer ved at have en lærling ansat. Nogle erhvervsskoler hjælper allerede i dag virksomhederne med at indgå uddannelsesaftaler, men da det foregår uden rådgivningsansvar, risikerer virksomhederne en bod for forkert udfyldte lærlingekontrakter.

Dansk Byggeri foreslår, at erhvervsskolernes praktikpladscentre får til opgave at yde konkret hjælp og rådgivning til mikrovirksomheder, der ønsker at ansætte en lærling. Det bør først og fremmest omfatte et tilbud om at overtage det administrative arbejde med uddannelsesaftalerne under rådgivningsansvar. Derudover kan det omfatte hjælp til at slå lærepladsen op og finde lærlinge. Det indebærer en udvidelse af praktikpladscentrenes opgaver, som derfor skal tilføres de nødvendige midler.

Boks 3: Gode erfaringer med administrativ hjælp

En række kommuner har gjort en ekstra indsats overfor de lokale virksomheder for få flygtninge tilmeldt integrationsgrunduddannelsen (IGU), der udspringer af trepartsaftalen om flygtninge fra 2016. Kommunerne har eksempelvis opsøgt virksomhederne og tilbudt at tage ansvar for papirarbejdet. Frederiksberg og Frederikshavn er eksempler på kommuner, der har hjulpet virksomheder med det administrative arbejde ved at have en flygtning på IGU, og hører til de kommuner med flest IGU-forløb.

6. Kilder

Center for ejerledede virksomheder på CBS (2015): Ejerledelse i Danmark. Rapport 1: Ejerledelse - baggrund og udbredelse. På: https://www.cbs.dk/files/cbs.dk/rapport_1_gr_web_4.pdf

Center for forskning i offentlig-privat samspil (2017): Private virksomheders transaktionsomkostninger ved offentlige udbud. På: https://www.kora.dk/media/7480944/11297_private-virksomheders-transaktionsomkostninger-ved-offentlige-udbud.pdf

Danica Pension (2018): Tab af erhvervsevne. Fakta. På: <https://www.danicapension.dk/da-dk/Medarbejdere-og-private/forsikring/Pages/Tab-af-erhvervsevnen.aspx?tab=1#tabanchor>

Danmarks Statistik (2018): Forskning, udvikling og innovation. På: <https://www.statistikbanken.dk/10149>

Dansk Byggeri (2018a): Notat om byrder ved digitale indberetninger til det offentlige

Dansk Byggeri (2018b): Notat om byrde ved indberetning af lønsum til arbejdsgiverforening

Dansk Byggeri (2018c): Mikrovirksomhederne og den danske erhvervsfremmeindsats

Dansk Byggeri (2018d): Succession af mikrovirksomheder (1/4): Skatteprocent ved ejerskifte

Dansk Byggeri (2018e): Succession af mikrovirksomheder (2/4): Estimeringsmodel, udskudt skat og værneregler

Dansk Byggeri (2018f): Succession af mikrovirksomheder (3/4): Statsfinansielle konsekvenser

Dansk Byggeri (2018g): Succession af mikrovirksomheder (4/4): Samfundsgevinst

Dansk Byggeri (2018h): Aflønning af medarbejdende ægtefælle og præmiebetaling for sygesikring

Dansk Byggeri Barometer (2018h): Antallet af lærlinge topper i bygge- og anlægsbranchen. På: <https://www.danskybyggeri.dk/media/32382/barometer-laerlinge-april-2018.pdf>

Dansk Byggeri (2017): Notat om IT-analysen 2017

Finansministeriet (2017): Det danske pensionssystem nu og i fremtiden. På: <https://www.fm.dk/oekonomi-og-tal/oekonomisk-analyse/2017/det-danske-pensionssystem-nu-og-i-fremtiden>

Forenklingsudvalget for erhvervsfremme (2018): Fokuseret og fremtidssikret. På: <https://em.dk/nyheder/2018/04-06-forenkling-af-erhvervsfremmesystemet>

Maritime Network (2015): Succes med maritim lærlingeordning i Nordjylland. På: <http://www.maritimenetwork.dk/da/nyheder/nyheder/63-succes-med-maritim-laerlingeordning-i-nordjylland>

Nykredit (2018): Tab af erhvervsevne. På: <https://formue.nykredit.dk/dit-liv/formue/personforsikringer/tab-af-erhvervsevne/>

PwC (2017): Årets Ejerleder 2017. Ejerlederanalysen. På: <https://www.pwc.dk/da/publikationer/2017/ejerlederanalysen-2017-aarets-ejerleder-2017.pdf>

Regeringen (2016): Regeringsgrundlag. Marienborgaftalen 2016. For et friere, rigere og mere trygt Danmark. På: <http://www.stm.dk/multimedia/Regeringsgrundlag2016.pdf>

Damvad Analytics, Landfall Strategy Group, McKinsey & Company, Struensee & Co (2016): Eftersyn af erhvervsfremmeindsatsen. Kortlægning, side 39. På: <http://em.dk/nyheder/2016/16-11-07-erhvervsfremme>

Topdanmark (2018): Særligt for tab af erhvervsevneforsikringer, der er oprettet privat. På: <https://www.topdanmark.dk/forsikringer/tab-af-erhvervsevne-forsikring/>

Virk.dk (2018): Forsikring af ansatte. På: <https://indberet.virk.dk/sygedagpengeforsikring/forsikring-af-dine-ansatte>

Vækstfonden (2014): Få succes med dit ejerskifte. På: <https://www.vf.dk/~media/files/analyser/andre%20analyser/ejerskifteanalyse.pdf>

Udbud.dk (2018): 25 Stk. bordplader til Erhvervsakademiet Lillebælt, Rameaftale om levering af pyntegrønt og juletræer, Tagrenovering - Børnehuset Kingo, Tilbudsindhentning på grov arbejdsbeklædning. På: www.udbud.dk

Undervisningsministeriet (2018): Praktikpladssituationen ultimo februar 2018. På: <https://uvm.dk/statistik/erhvervsuddannelserne/praktikpladsstatistik/maanedlig-praktikpladsstatistik>

University of Southern Denmark (2013): Should they stay or should they go? Sorting versus human capital loss in employee turnover. På: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1535969

Økonomi- og Erhvervsministeriet (2007): Bekendtgørelse af lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter. På: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=113858>

Kontaktoplysninger

Erhvervspolitiske spørgsmål

Henrik Keinicke
Public affairs chef
hek@danskbyggeri.dk
Telefon 72 16 01 04
Mobil 23 20 79 15

Tekniske spørgsmål

Jacob Hangaard
Økonom
mkt@danskbyggeri.dk
Telefon 72 16 02 75
Mobil 61 66 53 58

Vi samler byggeri, anlæg og industri

Dansk Byggeri
Nørre Voldgade 106

1358 København K

Telefon 72 16 00 00
www.danskbyggeri.dk